

Potentiale for minedrift i Grønland

Af Rebekka Knudsen, sekretariatsansvarlig for arbejdet i Udvalget for samfundsgavnlig udnyttelse af Grønlands naturressourcer.

Januar 2015

Der har været snak om det længe, det store mineeventyr i Grønland. Uden at det rigtig er blevet til noget stort. Men der er noget at hente i Grønlands undergrund. Det konstaterer rapporten "Til gavn for Grønland" som er udgivet af et udvalg af forskere, *Udvalget for samfundsgavnlig udnyttelse af Grønlands naturressourcer*, nedsat af Ilisimatusarfik (Grønlands Universitet) og Københavns Universitet, i januar 2014. Ifølge rapporten har råstofeventyret blot en lidt længere tidshorisont end hvad man tidligere har forventet. Desuden bliver der nok ikke tale om et decideret eventyr, men nok snarere en mere hverdagsagtig fortælling om et nyt erhverv i Grønland. Rapporten viser også at med den rette planlægning og opmærksomhed på en række væsentlige punkter, vil en – lidt langsommere – udvikling på råstofområdet faktisk kunne bidrage med meget positivt til Grønland.

Lovmæssigt er Grønland godt med. Visse diskussioner går igen i alle lande med store mængder af råstoffer i undergrunden – og dermed også i Grønland. Eksempelvis fylder kvaliteten af miljølovgivningen og forvaltningen af den ofte i debatten, ligesom det diskuteres om der stilles de rigtige krav til selskaberne om brug af lokal arbejdskraft, udvikling af lokalsamfundet, ansvar ved ulykker mv., og endelig om selskaberne betaler nok til "værtslandet" for udnyttelsen af landets ressourcer. Udvalget har derfor også arbejdet med disse spørgsmål. Konklusionen var at Grønland har et rigtig godt udgangspunkt, og dermed også gode chancer for at kunne udvikle en råstofindustri som populært sagt skaber udvikling frem for afvikling af det grønlandske samfund. Den grønlandske lovgivning er helt generelt af god kvalitet. Den er udformet på en tilfredsstillende måde, både når det gælder miljøbeskyttelse og de konkrete kontrakter for selskaberne. Der findes ikke nogen direkte benchmarking af den grønlandske lovgivning overfor andre vestlige landes lovgivninger på området, men udvalgets vurdering er at man i Grønland kan være tilfreds med niveauet. Hvad angår skattelovgivningen konkluderer rapporten at man også her har et godt udgangspunkt. Man kan med fordel sætte alle de typer af skatteinstrumenter, man har til rådighed, i spil. Det gælder både selskabsbeskatning og de meget omdiskuterede royalties.

Samtidig kan Grønland bryste sig af at være blandt de lande som ligger højt på de internationale mineselskabers liste over områder der er attraktive. Dette afspejler formentlig også at den grønlandske råstofforvaltning, i et samarbejde med GEUS, i mange år har gjort en stor og målrettet indsats for at markedsføre Grønland som et attraktivt mineland. Den geologiske opbygning af landet er desuden, i modsætning til mange andre lande, meget velbeskrevet. Selskaberne er tilfredse med de politiske rammer der er stor tiltro til potentialet og overordnet set er man tilfreds med den måde, råstofområdet forvaltes på.

Manglen på infrastruktur – havne, lufthavne og veje - samt problemerne med at skaffe lokal arbejdskraft, udgør dog et væsentligt problem. Samtidig peger rapporten også på at selvom Grønland rates højt på en international skala, er det ikke ensbetydende med at de udenlandske investeringer kommer af sig selv. Selvom der har været store forventninger til blandt andet kinesiske investeringer, er der stadig væsentlige barrierer som gør at man i Grønland, snarere end at frygte at blive oversvømmet med fremmed valuta, skal lægge sig i selen for at tiltrække de udenlandske investorer.

Grønland – Største forekomster og prospektive områder i 2014

Ilimaussaq intrusionen i Sydgrønland
 – rig på Tantal-Niobium-Zirconium-Uran-Thorium-Sjældne jordarters metaller. Indeholder følgende forekomster:

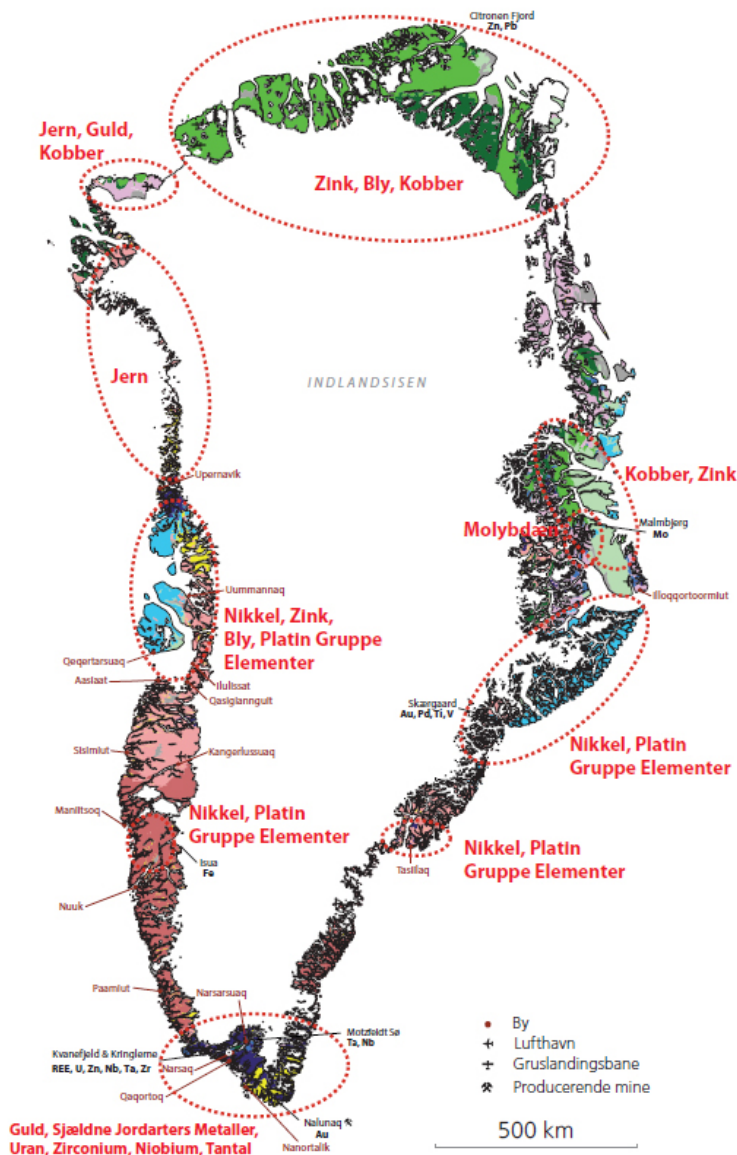
Kvanefjeld (Kuannersuit)
 – Forekomst rig på Sjældne jordarters metaller-
 Uran-Zink-Flour
 Undersøges af det australske selskab Greenland Minerals and Energy.
 Status: Lønsomhedsstudie.

Kringlerne (Killavaat Alannguat)
 – Forekomst rig på Sjældne jordarters metaller-
 Tantal-Niobium-Zirconium.
 Undersøges af det australske selskab TANBREEZ.
 Status: Ansøgning om udnyttelsestilladelse.

Motzfeldt Sø i Sydgrønland
 – Forekomst rig på Nionium-Tantal.
 Undersøges af det australske selskab Ram Resources.
 Status: Efterforskning inklusiv borerer.

Citronen Fjord i Nordgrønland
 – Forekomst rig på Zink-Bly.
 Undersøges af det australske selskab Ironbank.
 Status: Lønsomhedsstudie.

Skærgaard i Østgrønland
 – Forekomst rig på Plantingruppe-elementer-Guld.
 Undersøges af det australske selskab Platina Resources Ltd.
 Status: Præ-lønsomhedsstudie.

Malmbjerg i Østgrønland
 – Forekomst rig på Molybdæn.
 Undersøges af det polske selskab KGHM.
 Status: Udnyttelsestilladelse.

Isua i Sydvestgrønland
 – Forekomst rig på Jern.
 Undersøges af det engelske selskab London Mining.
 Status: Udnyttelsestilladelse.

Rapporten bekræfter at potentialet i den grønlandske undergrund er reelt og meget stort. I de grønlandske sten gemmer der sig seks store forekomster af hårde mineraler. Der er dog endnu ingen af disse kendte forekomster som er under udvinding. Her er det væsentligt at være opmærksom på at selvom både mængde og kvalitet af eksempelvis malm i en geologisk forekomst er veldokumenteret, kan man ikke uden videre sætte lighedstegn mellem størrelsen på en forekomst og det økonomiske potentiale.

Olieindustri vil formentlig have meget lange udsigter da der endnu ikke er fundet olie, og man endnu ikke har udviklet en teknologi til produktion af olie i isfyldt farvand. Rapporten vurderer at olieindustri må forventes at ligge mindst tyve år ude i fremtiden. Derudover regnes det for meget lidt sandsynligt at det bliver rentabelt at producere og eksportere gas inden for en meget lang tidshorison. Rapporten ser derfor udelukkende på indtægter fra hårde mineraler.

Det er ekstremt vanskeligt at fremskrive en konkret indtægt til det grønlandske samfund. Årsagen til vanskelighederne skal findes i den store usikkerhed omkring råstofpriserne på det globale marked, risikoen for ændringer i verdens behov for råstoffer samt de mange ukendte faktorer et mineprojekt kan byde på. Når man opererer i Grønland giver det eksempelvis næsten sig selv, at klimaet er en meget afgørende faktor der kan sætte et projekt i stå i lange perioder.

Kerneboring. Efterforskning af Grønlands mineralske potentiale foregår mange steder i landet.
(Foto: Minik Rosing).

I dag er nogle af de projekter der har været længe undervejs, ved at være så fremskredne at selskaberne har fået udnyttelsestilladelse. Af disse projekter vurderes det at jernforekomsten Isukasia i Sydvestgrønland er det (store) projekt der mest sandsynligt vil blive til noget inden for en overskuelig fremtid. Om alt går vel, og projektet skaffer den finansiering som stadig mangler, vil udnyttelse af hårde mineraler formentlig kunne begynde at bidrage markant til Grønlands økonomi inden for en fem års tidshorisont (siden rapportens udgivelse har selskabet London Mining trukket sig fra projektet på grund af økonomiske vanskeligheder. Et Hongkong-baseret selskab, General Nice Production Group, har overtaget projektet). Helt overordnet set vurderer rapporten at et markant bidrag til Grønlands økonomi, baseret på udvinding af hårde mineraler, ligger 5-10 år ude i fremtiden. Inden da bidrager indtægter fra efterforskningsaktiviteter til økonomien.

Udvalgets beregninger viser kort fortalt, at råstofudvinding ikke alene kan skabe balance i Grønlands økonomi. Dette ville kræve hele 12 storskalaprojekter frem mod år 2040, og på nuværende tidspunkt er der "kun" fundet forekomster til 6 storskalaprojekter. Men selv hvis man fandt flere forekomster ville en meget hurtig minedriftsudvikling have en række negative konsekvenser.

Derfor må man spille på flere strenge i Grønland, og i tillæg til minedriften udvikle traditionelle erhverv som fx fiskerierhvervet, i form af yderligere bearbejdning og forædling af fiskeprodukter til eksport.